

Definitief

Notitie

Referentienummer
140-058-07-03Datum
16 maart 2009Kenmerk
216161

Betreft

quick scan natuurwetgeving woningbouwlocatie Hoogendijkstraat te Tiel

1 Aanleiding en doel

De natuur in Nederland wordt beschermd vanuit twee invalshoeken: bescherming van gebieden en bescherming van soorten. De gebiedsbescherming is geregeld via de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten) en het Streekplan (o.a. Ecologische Hoofdstructuur (EHS), weidevogelgebieden en ganzenfoeragegebieden). De soortbescherming is geregeld door middel van de Flora- en faunawet. De verschillende natuurwetgevingen in Nederland hebben als belangrijkste component het zorgplichtbeginsel, dat van elke initiatiefnemer verlangt dat hij zich vooraf op de hoogte stelt van eventuele schadelijke effecten op voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Coen Hagedoorn Ontwikkeling bv is voornemens om langs de Hoogendijkstraat in Tiel bestaande bedrijfsgebouwen te slopen en hier 37 nieuwe woningen en ca. 70 parkeerplaatsen te realiseren. Op foto 1 is de ligging van de locatie weergegeven.

Foto 1: ligging van het plangebied

Coen Hagendoorn Ontwikkeling bv heeft Grontmij Nederland bv gevraagd om in beeld te brengen welke belemmeringen en consequenties er vanuit de natuurwetgeving van toepassing zijn op de realisatie van deze woningbouw.

2 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is gelegen in Tiel en bestaat deels uit een grasland (zie foto 2) met enkele solitaire bomen. De oostzijde wordt begrensd door een permanent droge greppel; open water is niet in het plangebied aanwezig. Verder is het grasland geheel omringd door woningbouw. De zuidzijde langs de Hogendijkstraat bestaat deels uit verlaten bedrijfsgebouwen en enkele woningen (zie foto 3). Deze gebouwen zullen gesloopt worden.

Foto 2: overzicht van het plangebied

Foto 3: één van de te slopen gebouwen

3 Gebiedsbescherming

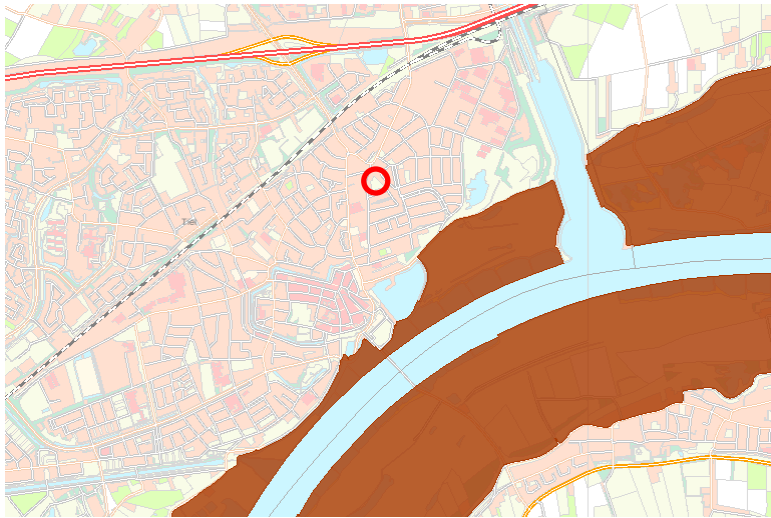
3.1 Natuurbeschermingswet

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden en heeft als doel het beschermen en instandhouden van bijzondere gebieden (Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken (externe werking). Bij negatieve effecten is het nodig een vergunning aan te vragen op basis van een verslechtings- en verstoringstoets. Het uitvoeren van een passende beoordeling (uitgebreide effectenstudie, alternatievenonderzoek en onderbouwing dwingende redenen van groot openbaar belang) is noodzakelijk wanneer de negatieve effecten (mogelijk) significant zijn.

3.1.1 Natura 2000

De Natura 2000-gebieden bestaan uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. De Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen voor de bescherming van bepaalde vogelsoorten (kwalificerende soorten). Kwalificerende soorten zijn soorten waarvan geregeld meer dan 1% van de biogeografische populatie in het gebied verblijft of waarvoor het gebied tot de vijf belangrijkste gebieden in Nederland behoort. De Habitatrichtlijn-gebieden beschermen van habitattypen (natuurtypen) waarvoor Europa op wereldschaal een bijzondere verantwoordelijkheid draagt.

Het plangebied is niet gelegen binnen Natura 2000-gebied. De uiterwaarden van de Waal zijn wel aangewezen als Natura 2000-gebied (Vogelrichtlijngebied, zie figuur 1). Fysieke aantasting van het Natura 2000-gebied is niet aan de orde. Ook verstoring is uitgesloten omdat de functie van het plangebied nauwelijks verandert en gelegen is binnen stedelijk gebied. Een eventuele verstorende werking wordt daarmee geabsorbeerd door de omgeving.

Figuur 1: ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied de Waal (bruin) (bron: www.gelderland.nl)

Het plangebied is niet gelegen in of in de directe omgeving van Habitatrichtlijngebieden. Het dichtstbijzijnde Habitatrichtlijngebied is 'Rijswaard/Kil van Hurwenen' ter hoogte van Zaltbommel. Negatieve effecten zijn daarmee niet aan de orde.

3.1.2 *Beschermde Natuurmonument*

Voor Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, geldt dat handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of die het Beschermde Natuurmonument ontsieren, zijn verboden, tenzij hiervoor een vergunning is verkregen. Het beschermingsregime van de gebieden die nu binnen Natura 2000-gebieden liggen, treedt terug. De natuurwaarden waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura 2000-gebied.

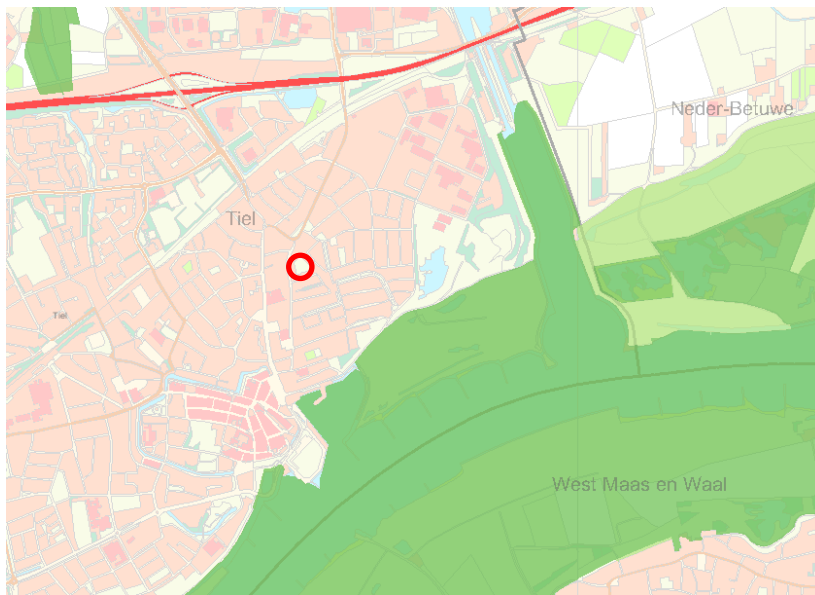
In de verre omtrek van het plangebied zijn geen Beschermde Natuurmonumenten aanwezig zodat negatieve effecten op deze gebieden zijn uitgesloten. Het dichtstbijzijnde Beschermde Natuurmonument zijn de Oeverlanden langs de Linge ter hoogte van Leerdam.

3.2 Streekplan (2005)

In het streekplan wordt aangegeven hoe om te gaan met onder andere de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied. Hieronder worden deze gebieden verder beschreven.

3.2.1 *Ecologische Hoofdstructuur*

De EHS bestaat in Gelderland uit natuurgebieden, verwevingsgebieden (met o.a. landbouw en recreatie) en ecologische verbindingzones om deze gebieden met elkaar te verbinden. Binnen of nabij de EHS geldt in principe de “nee, tenzij” –benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Deze wezenlijke kenmerken en waarden zijn in mei 2006 als streekplanuitwerking vastgesteld.

Figuur 2: ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de EHS (groen: natuur) (bron: www.gelderland.nl)

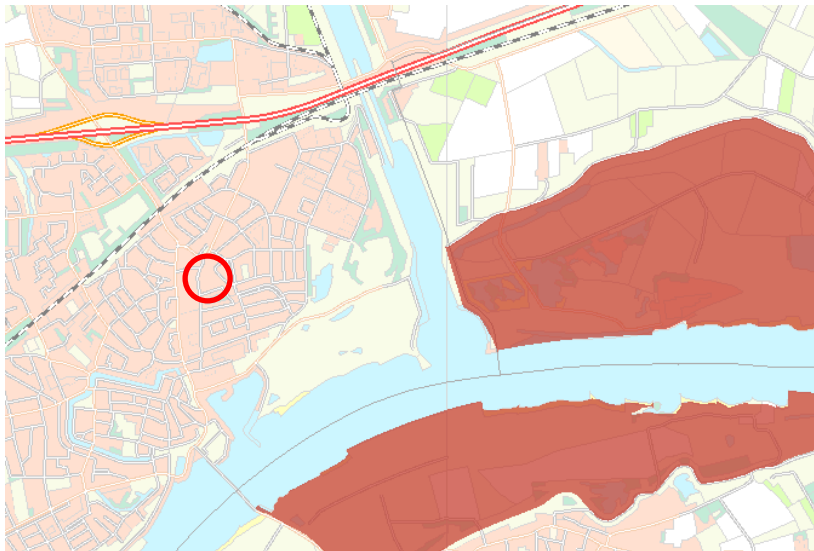
Het plangebied ligt niet binnen de EHS. De uiterwaarden van de Waal zijn aangewezen als bestaand natuurgebied in het kader van de EHS (zie figuur 2). Fysieke aantasting van de EHS is hierbij dus niet aan de orde. Daarnaast is de ingreep beperkt, de functie van het plangebied blijft hetzelfde en ligt midden in stedelijk gebied zodat aantasting van de EHS (d.m.v. verstoring) niet aan de orde is.

3.2.2 *Weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied*

Provincie Gelderland neemt een bijzondere verantwoordelijkheid voor een aantal weide vogel- en ganzengebieden buiten de EHS.

Hierop is toegespitst beleid van toepassing, dat inhoudt dat doorsnijding, aantasting van rust en openheid, verlaging van het waterpeil en verstoring niet is toegestaan.

De uiterwaarden van de Waal zijn naast Natura 2000-gebied en EHS ook deels aangewezen als beschermd weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied (zie figuur 3). De bescherming valt onder de EHS. Door de beperkte ingreep en de ligging binnen stedelijk gebied zijn geen negatieve effecten die de rust in het uiterwaardengebied kunnen verstoren aan de orde.

Figuur 3: ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van beschermde weidevogelgebieden en ganzenfoeragegebieden (rood) (bron: www.gelderland.nl)

4 Soortbescherming

De Flora- en faunawet is sinds 1 april 2002 van kracht. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast zijn er selectieve lijsten van beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelde dieren. De beschermde soorten en hun nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden verstoord of vernietigd. Indien dit onvermijdelijk is, dient ontheffing te worden aangevraagd. Vrijstelling of ontheffing kan slechts worden verleend “wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort”. In principe dienen bij verstoring mitigerende dan wel compenserende maatregelen te worden genomen. Sinds 23 februari 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd. De beschermde soorten zijn nu verdeeld in drie tabellen:

1. Algemene soorten

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft voor ontwikkelingen geen ontheffing aangevraagd te worden;

2. Overige soorten

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort);

3. Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake is van een bij de wet genoemd belang;
- er geen alternatief is;
- en geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Verstoring van nestelende/broedende vogels en vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels is niet toegestaan. Daarom dienen versturende werkzaamheden altijd buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. De bescherming van vogels valt onder tabel 3.

Hieronder wordt aangegeven welke soorten van tabel 2 en 3 in en in de omgeving van het plangebied verwacht mogen worden. Deze inschatting is gemaakt op basis van bestaande verspreidingsgegevens en een veldbezoek door een ecooloog op 22 november 2006. Dit is niet de meest gunstige periode voor het inventariseren van beschermde soorten, maar er kan aan de hand van de verschillende aanwezige habitats een goede inschatting worden gemaakt van het al dan niet voorkomen van beschermde soorten.

4.1.1 *Planten*

Het plangebied bestaat uit stedelijk groen. Een natuurlijke ontwikkeling van de vegetatie is hier niet mogelijk. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten aangetroffen en deze worden ook gezien de aard van het plangebied niet verwacht. Volgens het natuurloket komen er ook geen beschermde plantensoorten in het plangebied voor.

4.1.2 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek is bepaald welke locaties geschikt zijn voor broedvogels. Er is enige opgaande beplanting aanwezig waar vogels kunnen broeden. Door de ligging in stedelijk gebied zullen dit met name algemene zangvogels betreffen. In de solitaire bomen zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels aangetroffen als holten, horsten en kolonies. Bijzondere soorten zijn niet te verwachten. Alle broedvogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Broedvogels mogen dus niet verstoord worden. Het is daarom verplicht om de beplanting buiten het broedseizoen te verwijderen (ongeveer buiten de periode 15 maart – 15 juli). Indien werkzaamheden in en rond deze periode plaatsvinden, wordt geadviseerd vooral te controleren of broedvogels in het plangebied aanwezig zijn.

4.1.3 *Zoogdieren*

Door de ligging in stedelijk gebied zijn alleen algemene zoogdieren te verwachten als egel, veldmuis en huispitsmuis. De bebouwing is daarnaast wel mogelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen en mogelijk de steenmarter. Hiernaar is nader onderzoek uitgevoerd door Ecochore Natuurtechniek (zie bijlage 1).

Tijdens de bezoeken zijn slechts enkele vleermuizen opgemerkt. Er zijn hoofdzakelijk waarnemingen verricht van gewone dwergvleermuis. De dieren waren korte tijd foeragerend aanwezig waarna ze in noordelijke richting doorvlogen. Vanaf de binnenplaats tussen de woningen en de bedrijfloodsen, werd 1 maal een doortrekkende laatvlieger waargenomen, richting noord; deze had geen specifieke binding met het gebied.

Hoewel de aanwezige gebouwen mogelijkheden lijken te bieden voor geschikte verblijfplaatsen, zijn deze niet aangetroffen. Ook zijn geen zwermende dieren in de omgeving gesignaleerd. Met name het achterliggende perceel met ruigte, struweel en bomen, wordt enige tijd gebruikt om te foerageren. Ook dit terrein vormt geen essentieel verblijfsgebied voor vleermuizen. Het aanvragen van een Flora- en faunawetonthefing is daarom niet nodig.

4.1.4 *Reptielen, amfibieën en vissen*

Voor reptielen is het plangebied niet geschikt. Het voorkomen van vissen is door het ontbreken van een sloot die jaarrond watervoerend uitgesloten. Ook voor beschermde amfibieën van tabel 2/3 is het plangebied niet geschikt. Het ruige grasland kan eventueel wel gebruikt worden als landbiotoop voor soorten als gewone pad. Het betreffen echter algemene amfibieën van tabel 1 Flora- en faunawet. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

4.1.5 *Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden*

Beschermde vlinders zijn in het plangebied niet te verwachten. Het habitat voor een groot deel van de beschermde vlinders betreft schraalgraslanden, veen- en heidegebieden. Beschermde libellen zijn eveneens niet te verwachten omdat open water ontbreekt.

5 Conclusie en aanbevelingen

De bouw van de woningen heeft geen negatieve invloed op:

- Natura 2000-gebied;
- beschermd natuurmonument;
- ecologische Hoofdstructuur;
- weidevogel- en ganzenfoerageergebied;
- beschermde soorten van tabel 2/3 Flora- en faunawet.

Wel zijn algemene broedvogels in het plangebied te verwachten. De beplanting dient daarom buiten het broedseizoen (buiten 15 maart- 15 juli) verwijderd te worden. Indien dit toch in of rond deze periode uitgevoerd moet worden, is het nodig om vooraf te onderzoeken of er broedvogels nestelen/broeden. Indien hiermee rekening wordt gehouden is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vooralsnog niet nodig.

In het plangebied komen enkele waardevolle solitaire bomen voor (paardekastanje, kers en appelboom). Kenmerkende bomen kunnen een meerwaarde hebben voor de nieuwe inrichting. Onderzocht zal worden in hoeverre het mogelijk is om deze bomen in het planontwerp op te nemen.

Bij besluit tot het kappen van bomen dient een kapvergunning te worden aangevraagd.

Van de zijde van Coen Hagendoorn Ontwikkeling BV wordt gesteld dat bij uitvoering van activiteiten in het kader van de realisatie van het project de werkzaamheden indien mogelijk conform de Gedragscode Flora en faunawet van de gemeente Tiel (d.d. 14 november 2006) zullen worden uitgevoerd.